

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาวิธีการอบรมสั่งสอนเด็กวัยรุ่นของบิดามารดาไทย
ชื่อผู้เขียน : นางสาวรัชฎา ชื่นเสียง
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศึกษา)
ปีการศึกษา : 2547

T 158872

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาวิธีการอบรมสั่งสอนของพ่อ แม่ ในเรื่องของการใช้ชีวิตของวัยรุ่น 2) เพื่อศึกษาวิธีการต่อรองในความต้องการที่ไม่ตรงกันของวัยรุ่นกับพ่อ แม่ 3) เพื่อศึกษาวิธีการอบรมสั่งสอนที่พึงปรารถนาในทัศนะของวัยรุ่น รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการอบรมสั่งสอนของพ่อ แม่ กลุ่มเป้าหมายในครั้งนี คือ เด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อายุระหว่าง 13-15 ปี จำนวน 12 คน วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การรวบรวมจากเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตจากบริบทแวดล้อมโรงเรียน และที่อยู่อาศัยของเด็กนักเรียน ข้อมูลที่ได้มา ทำการวิเคราะห์ควบคู่กับบริบทประกอบกับการใช้สถิติพรรณนาช่วยในการวิเคราะห์ด้วย

ผลการศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการอบรมสั่งสอน พ่อ แม่ทุกคนดูแลเอาใจใส่เด็กวัยรุ่น มีการส่งเสริม/แนะนำ ลงโทษ โดยวิธีว่ากล่าวตักเตือน มีการตามใจบ้าง โดยเฉพาะเรื่องการเลือกเรียนในวิชาที่เด็กถนัด และสนใจ มีการตั้งกฎเกณฑ์บ้าง แต่ไม่เข้มงวดมาก โดยรูปแบบการอบรมสั่งสอน เป็นแบบรักสนับสนุน คือให้การดูแลเอาใจใส่ มีการสนับสนุน ส่งเสริมในเรื่องที่เหมาะสม

2. วิธีการต่อรอง เด็กใช้เหตุผลและอารมณ์ในปริมาณที่เท่า ๆ กัน โดยรูปแบบที่ใช้อารมณ์ เด็กจะแสดงความก้าวร้าวออกมาทางสีหน้า ทำท่าทางไม่พอใจ ส่วนรูปแบบการต่อรองที่เด็กใช้เหตุผล คือการคิดทบทวน หลังจากพ่อ แม่อธิบายเหตุผล เด็กจะคิดทบทวนถึงความเหมาะสม แล้วจึงตัดสินใจยอมรับการตัดสินใจของพ่อแม่

T 158872

3. วิธีการอบรมสั่งสอนที่พึงปรารถนา พบว่า เด็กวัยรุ่นต้องการให้พ่อแม่เข้มงวดน้อยลง โดยเฉพาะเรื่องการไปเที่ยวกับเพื่อน ต้องการให้พ่อแม่ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ในการอบรมสั่งสอน เอาใจใส่เรื่องการเรียน ฝึกให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ และต้องการให้พ่อแม่มีเวลาให้กับเด็กมากขึ้น

4. ปัญหา และอุปสรรคในการอบรมสั่งสอน พบว่าส่วนใหญ่เด็กมักคิดว่าไม่มีปัญหา และอุปสรรคในการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ส่วนปัญหา และอุปสรรคที่มีบ้าง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ทั้งเด็ก และพ่อแม่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน รองลงมาคือเด็กไม่กล้าเข้าไปพูดคุยกับพ่อแม่ เพราะกลัวจะโดนว่ากล่าว หรือตำหนิ พ่อแม่มักเน้นย้ำสอนแต่เรื่องซ้ำเดิม ทำให้เด็กไม่ค่อยใส่ใจฟัง และการสั่งสอนของผู้ใหญ่ในบ้านในเรื่องเดียวกัน เกิดขัดแย้งกันเอง ทำให้เด็กเกิดความสับสนว่าควรเชื่อฟังใคร

5. ข้อเสนอแนะในการอบรมสั่งสอน พบว่าพ่อแม่ส่วนมากเห็นว่าควรปล่อยให้เด็กได้มีอิสระทั้งในด้านการกระทำ และความคิดเพื่อให้เด็กได้รู้จักการคิดเป็น ทำเป็นเพื่อหัดให้เด็กสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป รองลงมาคือพ่อแม่ควรอบรมสั่งสอนโดยใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ เพราะการใช้แต่อารมณ์ยิ่งทำให้เด็กไม่เข้าใจในความคิดของผู้ใหญ่มากขึ้น และจะเกิดการต่อต้านในที่สุด ข้อเสนอแนะอื่น ๆ คือพ่อแม่ไม่ควรคาดหวังในตัวเด็กมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียน หรือพฤติกรรม ควรปล่อยให้ทำตามธรรมชาติของเด็ก

ABSTRACT

Title of Thesis : A Study of Thai Parents' Socialization of Their Teen Children.
Author : Miss Ratchada Chungsiang
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2004

TE 158872

This research comprises the following objectives, i.e., 1) to study parent's teaching and training in proper living to their teen ; 2) to study ways of compromising their differing needs; 3) to study desirable teaching and training methods perceived by teen-aged children, including problems, obstacles and recommendations for proper teaching of the parents.

The target group for this study is students in early secondary schools, aged 13-15 years of which 12 of them have been selected as key-informants for the in-depth interviews, in addition to observation of school environment and students' housing conditions. Data collected were analyzed with logical context description and descriptive statistics.

Finding of the study can be summarized as follows:

1. Teaching and training methods : Parents pay closed attention to their teen; they advise, encourage, discourage according to the situations ; as a rule, the parents are not very strict in disciplinary training. The form of teaching and training can be called " loving and encouraging " type, i.e., loving-care, and supporting in appropriate methods.
2. The need compromise is shown by expressing reasons and emotion equally. Teen children show their aggressive behavior in their facial expression and gestures; reasoning expression are re-thinking after parents giving reason after making decision to follow parents' suggestion.
3. Desirable teaching and training methods perceived by the teen agers are less strict rules by parents, particularly when they want to go out with friends; parents use more reasons then emotion, paying more attention in their teens' education, training to have responsibility and giving more time to their teen children.
4. No major problems and obstacles found in the teaching and training teen-aged children; only conflict of opinion, children's not dare to talk freely with their parents were mentioned.
5. Among recommendations emerged are parents shown allow more freedom to their teen in thinking and acting in order to paving ways to be adults gradually. Parents should be more reasoning in teaching and training their teens and not expecting too high in their children's future, among other.